Ευρώ στις τσέπες τους, άχυρο στο μυαλό τους

Σάββας Πατσαλίδης

☆

Είναι σημαντικό να έχει κανείς άποψη για το ευτελές, ώστε να μπορεί να αναγνωρίσει και να εκτιμήσει το καλό. Το πρόβλημα αρχίζει, όταν η ζυγαριά μπατάρει επικίνδυνα προς τη μεριά της ευτέλειας. Τότε πρέπει να ανησυχούμε.

Να ανησυχούμε για το γεγονός ότι γεμίζουν οι αίθουσες από κόσμο ο οποίος πηγαίνει στο θέατρο με την ίδια λογική και τις ίδιες προσδοκίες που πηγαίνει στα μπουζούκια ή παρακολουθεί τα τηλεοπτικά πρωινάδικα ή τα σαχλεπίσαχλα ριάλιτι σόου, με τον κάθε κακομοίρη κομπλεξικό να γελοιοποιείται.

Να ανησυχούμε για το γεγονός ότι ο περισσότερος κόσμος δεν πηγαίνει να δει μια παράσταση, επειδή του αρέσει ο συγγραφέας, το κείμενο, η σκηνοθετική πρόταση, αλλά για να δει συγκεκριμένα άτομα που γνώρισε μέσα από την τηλεοπτική τους δουλειά, αδιαφορώντας εάν αυτή η δουλειά άξιζε τον κόπο ή όχι.

Πήγα πριν από κάποιες μέρες στο Αριστοτέλειο να δω την ταμειακή επιτυχία της χρονιάς, ***Το σπίτι φεύγει*** του Α. Νικολή. Έργο συμπαθητικό, με ένα Φασουλή να δίνει τα ρέστα του. Κι όμως ο "κράχτης" της παράστασης δεν ήταν αυτός ή έστω η σκηνική του παρτενέρ, η Π. Ζούνη, αλλά ένας παντελώς άσχετος με την τέχνη της υποκριτικής νεαρός, ο Αλέξης Γεωργούλης, ο οποίος απλά περιέφερε το σώμα του δεξιά κι αριστερά στη σκηνή, εν γνώσει του πως "γράφει" στην κατάμεστη από ανήλικα κοριτσόπουλα πλατεία, τα οποία ελέω τηλεόρασης, τον (υπερ)τίμησαν δεόντως.

Ανάλογων προδιαγραφών και το κοινό που είδα στο "Παλλάς, με το ***Πέτρες στις τσέπες του***, κάποιας Μαρί Τζόουνς, η οποία σε στιγμές επαγγελματικής απραξίας (είναι ηθοποιός στο επάγγελμα), απελπισίας ή αδιεξόδων φαίνεται πως αποφάσισε να το ρίξει και λίγο στο γράψιμο, μπας και βγει κανένα φράγκο, και ορίστε που της προέκυψε αυτός ο εμπορικός αχταρμάς, ο οποίος υποτίθεται (τρομάρα της!) πως σατιρίζει τον παρασκηνιακό κόσμο του Χόλυγουντ, εκθέτει τύπους, νοοτροπίες, καταστάσεις, μέσα από την αφήγηση δυο φουκαράδων κομπάρσων, οι οποίοι και αναλαμβάνουν να παίξουν παράλληλα όλα όσα αφηγούνται.

Συνολικά, επιφορτίζονται δεκαέξι διαφορετικούς ρόλους, ένα μωσαϊκό από θραύσματα της εγχώριας λαϊκής παράδοσης— του βώντβιλ, του μπουρλέσκου, της stand up comedy, του τσίρκου, της ποπ κουλτούρας, του μπόντι μπίλτινγκ κ.λπ.

Για να 'μαι ειλικρινής δεν έχω διαβάσει το κείμενο. Γι' αυτό είμαι επιφυλακτικός ως προς το τι ακριβώς ανήκει στη συγγραφέα και τι είναι δουλειά της Μιμής Ντενίση που το μετέφρασε και διασκεύασε. Αν κρίνω από τα ελληνικά που άκουσα, υποπτεύομαι πως η Ντενίση πρέπει να έβαλε σε εφαρμογή όλη τη συσσωρευμένη γνώση της περί ... υψηλής και λαϊκής ραπτικής. Έκοψε και έραψε σύμφωνα με το μεταφραστικό της οπλοστάσιο (που δεν πρέπει να είναι μεγάλο), και μετά πέταξε το μπαλάκι στον Δ. Λιγνάδη, ο οποίος από τη θέση του σκηνοθέτη και συμπρωταγωνιστή μόνταρε με τη σειρά του καταστάσεις, σχηματοποίησε τύπους —ακουμπώντας επάνω σε αναγνωρίσιμες φιγούρες τύπου ***Δέκα μικροί Μήτσοι*** και Σβαρτσενέγκερ— και γενικά βρήκε ρυθμούς και λύσεις που να βολεύουν αυτόν και τον σκηνικό του παρτενέρ Κ. Μαρκουλάκη, και παράλληλα να κάνουν την επικοινωνία τους με την πλατεία όσο το δυνατό ευκολότερη και άμεσα αναγνώσιμη.

Εν ολίγοις, μη νιώθοντας την υποχρέωση να υπηρετήσουν κάποιο σοβαρό και στέρεο κείμενο, ανέβηκαν στη σκηνή με ξεκάθαρη την πρόθεση να δείξουν τι μπορούν να κάνουν ως ηθοποιοί και όχι ως συν-δημιουργοί—με την έννοια της βαθιάς ερμηνείας ενός ρόλου. Ήταν σαν να φώναζαν "θαυμάστε μας", και πάλι "θαυμάστε μας"!

Σίγουρα, έπεσε μπόλικη δουλειά για να στηθεί όλο αυτό το υποκριτικό πανηγύρι. Τέτοια πράγματα δεν γίνονται από τη μια στιγμή στην άλλη. Απαιτούνται πρόβες και πάλι πρόβες για να φύγουν οι μουντζούρες και να ελαχιστοποιηθούν τα παρατράγουδα. Θα ήταν ψέματα, εάν έλεγα ότι δεν διασκέδασα με τη μεταμορφωτική μανία των δύο ηθοποιών, και ιδίως του Λιγνάδη, που τον θεωρώ ούτως ή άλλως ικανότατο—για τον Μαρκουλάκη ας μου επιτραπεί να διατηρώ τις πολλές επιφυλάξεις μου. Ασφαλώς και διασκέδασα.

Η παράσταση που στήθηκε (μέσα στο παντελώς αδιάφορο σκηνικό της Ε. Παπαγεωργακοπούλου) ήταν καλά κουρδισμένη και συγχρονισμένη. Δεν έκανε κοιλιές, είχε τάιμινγκ κέφι, καλή χημεία. Τα είχε όλα. Ένα πράγμα δεν είχε: λόγο ύπαρξης. Από ένα σημείο κι ύστερα, όταν πια συνηθίσεις όλο αυτό το παιχνίδι της μιμικής υστερίας, του παράλογου, του υπερβολικού και της παλαβομάρας, μένεις με μια γεύση του απόλυτου τίποτα. Διερωτάσαι: ε, και λοιπόν, τι έγινε; Βγαίνοντας από την αίθουσα, έχεις κιόλας ξεχάσει παντελώς τι ήταν αυτό που είδες και σ' έκανε να διασκεδάσεις.

Ο ορισμός της πνευματικής δίαιτας και της ταμειακής ευμάρειας. Είναι ενδιαφέρον όσο και ανησυχητικό το γεγονός πως αυτά τα δύο πάνε πλέον πακέτο!

Υ.Γ Έστω και ... εκτός εορτής, να πω ότι οφείλουμε χάρη στη "Θεατρική Άνοιξη" που μας έδωσε την ευκαιρία να απολαύσουμε στο φετινό της πολύ πλούσιο σαιξπηρικό αφιέρωμα έναν εκπληκτικό ***Σάϊλοκ*** (σόλο περφόρμανς του Γκ. Άρμστρονγκ) και ένα μαγευτικό (!!) ***Χα! Άμλετ*** (Markus Zohner Theater Compagnie, Ελβετία). Εδώ, μάλιστα! Μιλούμε για υποκριτική που δεν πάει στράφι. Επενδύει τον οίστρο της σε στέρεο κείμενο και απογειώνεται και μας απογειώνει.

Αγγελιοφόρος της Κυριακής

11 Μάιος 2003